

*Цимбалюк А. В.,
к. е. н., доцент;
Хмелюк А. А.,
аспірант,
Національний університет
ДПС України*

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ

Пошук шляхів виходу національної економіки з кризи потребує максимальної згуртованості всіх економічних суб'єктів з метою виявлення і реалізації резервів підвищення ефективності господарювання.

Особлива роль у вирішенні завдань, пов'язаних з цим, належить органам фінансового контролю. В основному рішення, що приймаються органами фінансового контролю та за їх поданнями владними структурами, мають каральний характер, тобто вони містять: передачу справи до правоохоронних органів, стягнення з порушників фінансової дисципліни донарахованих платежів до бюджету, притягнення до фінансово-правової, адміністративної і навіть до кримінальної відповідальності.

Значно менше уваги приділяється функціям органів фінансового контролю, які мають профілактичний і запобіжний характер. Проте досвід світової економіки вчить, що саме реалізація запобіжних функцій цими органами може давати найвищі результати при вирішенні питань, пов'язаних із збереженням державної власності, цільовим використанням бюджетних коштів та підвищенням ефективності роботи господарюючих структур. Водночас реалізація функцій контролю профілактичного та запобіжного характеру потребує більш поглибленого управлінського та організаційного підходу до узагальнення та оцінки результатів, методів та форм контролю, виявлення причин, що призвели до порушень чинного законодавства з боку господарюючих суб'єктів.

Аналіз статистичної звітності, що характеризує стан злочинності в державі за останні роки, не тільки виявив зростання кількості злочинів економічного характеру та їх основні види, але і дав змогу простежити зв'язки між підвищенням економічної злочинності в окремих галузях народного господарства, фінансовим станом виробничо-господарських об'єктів та соціальною напруженістю на підприємствах, у окремих галузях, суспільства в цілому. Для усунення або на першому етапі зменшення фінансових порушень необхідно розробити механізм їх усунення, задіяти управлінські механізми, зокрема налагодження чіткої співпраці органів фінансового контролю з органами виконавчої та законодавчої влади на всіх рівнях управління економікою. Серйозної корекції потребує також незалежний і внутрішньовідомчий фінансовий контроль, комунальний і муніципальний контроль. Це один бік проблеми. Існує і інший, щодо функціонування великої кількості контролюючих органів. При цьому чітко не визначено, які з них є, зокрема, органами фінансового контролю, які їх функції і повноваження, правовідносини.

А тому, на нашу думку, уже сьогодні потрібно розробляти й ухвалювати Закон України про цілісну систему фінансового контролю. В основу такого Закону потрібно покласти принципи виконання органами фінансового контролю лише тих функцій і повноважень, які їм прописані законом. Як зауважив д. е. н. Кравченко В. І., верховенство права має стати головною ознакою нової системи фінансового контролю та перепоною для тих, хто хотів би використати органи фінансового контролю в цілях, що не мають нічого спільного із державними, народними інтересами.

Деякі науковці-економісти пропонують на базі Рахункової палати створити Вищу контрольну палату, до функцій якої буде віднесений фінансовий контроль діяльності вищих органів державної влади. Завдяки цьому буде доведено до логічного завершення розподіл функцій між органами державної влади, що, у свою чергу, дасть можливість навести належний порядок в організації управління фінансами країни.

Зі створенням цілісної системи фінансового контролю, на наш погляд, буде врегульовано статус органів державного і внутрішньовідомчого контролю, органів комунального фінансового контролю, спеціального фінансового контролю за законністю діяльності у фінансовій сфері органів місцевого самоврядування. Передбачається, що

законопроект підвищить відповідальність Мінфіну за координацію від імені Кабінету Міністрів України фінансового контролю в системі органів виконавчої влади, визначить функції у сфері фінансового контролю Національного банку України. Приймати кардинальні рішення потрібно вже сьогодні, одночасно з проведенням адміністративної реформи в Україні, яка вже розпочалася.

В управлінні фінансовим контролем, крім наведеного, велика роль повинна бути відведена добору і розміщенню кадрів, їх атестації, за результатами якої мають вирішуватися питання, пов'язані з оплатою праці фахівців, їх стимулювання за високу результативність роботи, сумлінне і творче ставлення до службових обов'язків тощо.

Узагальнюючи викладене, можна визначити такі напрями вдосконалення та підвищення ефективності державного управління системою фінансового контролю в Україні:

1. Основні зусилля працівників фінансового контролю повинні бути спрямовані на вирішення головних завдань зростання національної економіки.

2. Контрольні заходи, згідно з чинним законодавством, мають проводитися планово і мати регламентований характер, а також охоплювати всі сфери господарюючих суб'єктів.

3. На законодавчому рівні ухвалити Закон України про цілісну систему фінансового контролю.

Список використаної літератури

1. Авер'янов В.Б. Виконавча влада і державний контроль / В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко. – К.: Вища школа права при інституті держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 1999. – 47 с.
2. Орлюк О.П. Фінансове право. Академічний курс: [підручник] / Орлюк О.П. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 808 с.